

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 343/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. E. S., B., a Z. Ch., B., zastúpených advokátom Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia ich práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 193/07 z 18. septembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. E. S. a Z. Ch. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2008 doručená sťažnosť Mgr. E. S., B. (ďalej len „sťažovateľ“), a Z. Ch., B. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia ich práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 193/07 z 18. septembra 2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia boli rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 10/03 z 21. mája 2007 uznaní za vinných z trestného činu podvodu v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 2 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 preto, že „obžalovaní M. M., Mgr. E. S. a Z. Ch. v presne nezistený deň, v letných mesiacoch roku 2001, po predchádzajúcej vzájomnej dohode sa rozhodli na meno J. K. prevziať tovar na splátky s úmyslom po úhrade akontácie tento ďalej nesplácať, na základe čoho

a) dňa 15. 06. 2001 v Banskej Bystrici, v predajných priestoroch NAY Elektrodomu s obchodným zástupcom firmy QUATRO, a. s. Kežmarok došlo k uzavretiu zmluvy o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci na meno J. K., a to televízora zn. PHILIPS, k čomu poskytol obž. Mgr. S. vlastné finančné prostriedky na zaplatenie akontácie a po prevzatí televízora J. K. jej tento obžalovaní odobrali a naložili s ním neznámym spôsobom, čím spôsobili firme QUATRO, a. s. Kežmarok škodu vo výške 18 750.- Sk,

b) dňa 15. 06. 2001 v Banskej Bystrici v predajni firmy Eurotel, a. s. na ul. Dolnej došlo k uzavretiu dvoch zmlúv č. 1901841378 a č. 190184139 o pripojení mobilných telefónov zn. Siemens C 35 I a Siemens M 35 I, po prevzatí ktorých J. K. jej tieto boli obžalovanými odobraté a naložili s nimi neznámym spôsobom, čím spôsobili pre firmu Eurotel, a. s. Bratislava škodu vo výške 17 057,40 Sk,

c) dňa 18. 06. 2001 v Banskej Bystrici v predajných priestoroch DRUKOS Elektro na Nám. SNP č. 17 došlo k uzavretiu zmluvy č. 3092200112 o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci na meno J. K. a to systému Panasonic typ SC AK 18 E-K, po prevzatí ktorého J. K. jej bol tento obžalovanými odobratý a naložili s ním neznámym spôsobom, čím spôsobili pre firmu DRUKOS a. s., Banská Bystrica škodu vo výške 11 990.- Sk.

Za to sme boli odsúdení na tresty odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, pričom výkon trestu bol každému z nás odložený na skúšobnú dobu 1 rok.

Okrem toho nám bola uložená povinnosť podľa § 228 ods. 1 Tr. por. zaplatiť spoločne a nerozdielne s M. M. poškodeným stranám spôsobenú škodu, a to QUATRO a. s. Kežmarok vo výške 18.750.- Sk, EUROTEL a. s. Bratislava 17 057,40 Sk a DRUKOS a. s. Banská Bystrica 11 990.- Sk.“.

Proti rozsudku okresného súdu sťažovatelia podali odvolanie, v ktorom žiadali „vec bližšie objasniť výsluchom svedka J. F., výpoveď ktorého by mohla podstatným spôsobom objasniť vec. Tento svedok bol zistený až po vyhlásení rozsudku súdom prvého stupňa, preto bol navrhnutý na výsluch v odvolaní, ktoré sme podali proti rozsudku okresného súdu. J. F. mal byť svedkom toho ako svedkyňa v tejto veci J. K. mala prevziať od M. M. peniaze za to, že nás bude usvedčovať z jednotlivých skutkov, čo sa aj stalo, keď prakticky len na základe výpovedí svedkyne J. K. sme boli uznaní za vinných a boli sme odsúdení.“.

Krajský súd uznesením sp. zn. 5 To 193/07 z 18. septembra 2007 odvolanie sťažovateľov podané proti rozsudku okresného súdu zamietol. Sťažovatelia tvrdia, že „boli sme síce prítomní pri vyhlásení uznesenia krajského súdu, toto však bolo odôvodnené tak nezrozumiteľne a všeobecne, že sa dalo pochopiť len to, že naše odvolanie bolo zamietnuté. Z písomne vypracovaného uznesenia krajského súdu ako súdu odvolacieho sa nedá zistiť prečo tento súd nenariadil výsluch svedka J. F. na okolnosti uvádzané v dôvodoch odvolania.“.

Sťažovatelia namietajú, že tým, že „krajský súd ako súd odvolací odmietol výsluch svedka J. F., ktorý dôkaz sme výslovne navrhli v dôvodoch odvolania proti rozsudku okresného súdu, porušil Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to konkrétne v čl. 6 ods. 1, lebo bez výsluchu navrhovaného svedka nebolo zabezpečené naše právo na spravodlivé prejednanie veci a v čl. 6 ods. 3 písm. d) lebo odmietnutím výsluchu svedka J. F. porušil rovnosť zbraní a naše právo dosiahnuť predvolanie a výsluch tohoto svedka, čo v konečnom dôsledku viedlo k nespravodlivému rozhodnutiu v tejto veci ohľadne našej viny“.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd rozhodol vo veci nálezom nasledovne:

„Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 18. 9. 2007, sp. zn. 5 To 193/07, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľov Mgr. E. S. a Z. Ch., podané proti rozsudku Okresného súdu v Rimavskej Sobote z 21. 5. 2007, sp. zn. 2 T 10/03 porušil právo sťažovateľov zakotvené

v čl. 6 ods. 1 a v čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľom Mgr. E. S. a Z. Ch. priznáva trovy konania, tak ako budú vyčíslené ich právnym zástupcom.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má minimálne právo vyslúchnuť alebo dať vyslúchnuť svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade krajského súdu v trestnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označili sťažovatelia, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovatelia v petite sťažnosti namietali porušenie svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru rozsudkom krajského súdu v trestnom konaní vedenom proti nim ako obžalovaným.

Podstatou ich námietok bola skutočnosť, že v odvolacom konaní nebol vykonaný nimi navrhovaný výsluch svedka J. F., čím odvolací súd porušil rovnosť zbraní a ich právo na spravodlivé prejednanie veci.

Na základe výzvy ústavného súdu z 1. októbra 2008 bol ústavnému súdu 7. októbra 2008 predložený spis okresného súdu sp. zn. 2 T 10/03 v trestnej veci vedenej proti sťažovateľom. Z jeho obsahu ústavný súd zistil, že trestné konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 2 T 10/03 bolo právoplatne skončené v spojení s konaním vedeným krajským

(odvolacím) súdom pod sp. zn. 5 To 193/07. Rozsudok okresného súdu z 21. mája 2007 v spojení s namietaným uznesením krajského súdu z 18. septembra 2007 sa stal právoplatným vyhlásením uznesenia krajského súdu, t. j. 18. septembra 2007. Podľa judikatúry ústavného súdu však pri právoplatnom rozhodnutí podľa Trestného poriadku, ktoré sa sťažovateľovi v odpise doručuje a ktorým mali byť porušené jeho základné práva a slobody, je pre začiatok plynutia lehoty dvoch mesiacov na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodujúce doručenie tohto rozhodnutia sťažovateľovi (napr. II. ÚS 246/06, III. ÚS 90/03, III. ÚS 188/03, III. ÚS 332/04). Ústavný súd zistil, že sťažovateľovi bolo predmetné uznesenie krajského súdu doručené 10. decembra 2007 a sťažovateľke 8. decembra 2007.

Ústavný súd po oboznámení sa s rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu uvádza, že podľa jeho názoru sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľov uvedenými v ich odvolaní. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že sa zaoberal a vysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľov, nestotožnil sa však s nimi. Nevyhovenie odvolacím dôvodom, ako ani vyslovenie iného právneho názoru, s ktorým sa sťažovatelia nestotožňujú, nemožno považovať za odmietnutie spravodlivosti a nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov.

V súvislosti s námietkou sťažovateľov súvisiacou s dokazovaním (výsluchom navrhovaného svedka) krajský súd uviedol:

«Svedkyňa J. K. na hlavných pojednávaniach konaných 18. 4. 2006 a 21. 5. 2007 jednoznačne usvedčila všetkých obžalovaných zo spáchania žalovaných trestných činov, pričom je potrebné zdôrazniť, že tak urobila už pri podrobnom výsluchu vyšetrovateľom 1. 8. 2002 a 12. 11. 2002, ako i pri konfrontáciách s obžalovanými vykonaných 2. 9. 2002. Ani krajský súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by mal opakované usvedčujúce výpovede svedkyne považovať za nepravdivé, rovnako ako výpovede ostatných vo veci vypočutých svedkov, ktoré, či už priamo alebo nepriamo vinu obžalovaných potvrdzujú a ktorí sa

nakoniec navzájom sami usvedčujú. V tomto smere odvolací súd poukazuje na síce stručné, ale jasné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré si v celom rozsahu osvojuje.

V súvislosti s výpoveďou J. F., krajský súd poznamenáva, že tento svedok dokazoval, že od L. G., ktorý je „sociálne odkázaný“ sa dozvedel, že obžalovaný M. s J. B. na jeho meno vyberali tovar v spoločnostiach, ktoré sa zaoberali splátkovým predajom. Svedkovia Sz., L. G. a J. H. mu hovorili, že M. a B. im dali málo peňazí za tovar, ktorý oni kúpili na splátky. Aj z tohoto dôkazu vyplynulo, že obžalovaní využívali nastrčené, sociálne slabé osoby, na páchanie trestnej činnosti v úmysle získať majetkový prospech a vyhnúť sa povinnosti za tovar zaplatiť.»

Ústavný súd preto konštatuje, že v rozsudku krajského súdu nemožno zistiť prvky arbitrárnosti, ktoré by spočívali v sťažovateľmi namietanom porušení ich práv v trestnom konaní a v nedostatočnom či nesprávnom vysporiadaní sa krajského súdu s odvolacími dôvodmi sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov, že v odvolacom konaní neboli vykonané nimi navrhnuté dôkazy, ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje síce právo na spravodlivý proces, neupravuje však prípustnosť dôkazov alebo ich hodnotenie (A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. marca 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru).

Aj podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nie je súčasťou práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru povinnosť vykonať dôkazy označené účastníkmi konania (I. ÚS 75/96, II. ÚS 153/03). Procesný princíp voľného hodnotenia dôkazov v spojení so zásadou procesnej ekonomiky dovoľuje súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia vedú k rozhodnutiu vo veci samej (napr. II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04).

Ústavný súd ďalej uvádza, že čl. 6 ods. 3 dohovoru garantuje obvinenému z trestného činu minimálne práva, medzi ktorými pod písmenom d) uvádza jeho práva vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe. Podľa judikatúry ESLP toto ustanovenie

nevyžaduje predvolanie a výsluch každého svedka, ktorého navrhla obhajoba. Ako o tom svedčia slová za rovnakých podmienok, je jeho základným cieľom úplná rovnosť zbraní. S touto výhradou ponecháva príslušným vnútroštátnym orgánom starostlivosť o to, aby posúdili, či treba vykonať navrhnutý dôkaz (napr. rozsudok Engel a iní v. Holansko z 8. júna 1976, § 91).

V okolnostiach prípadu treba zdôrazniť, že krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol odvolanie sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu z 21. mája 2007, keď predtým už vo veci za účelom vykonania a spoľahlivého zhodnotenia dôkazov (ako bezpečného základu pre skutkové zistenia a pre záver o vine, resp. nevine obžalovaných) pôvodné rozsudky okresného súdu z 27. apríla 2004, 20. januára 2005 a 18. apríla 2006 uzneseniami z 25. augusta 2004 sp. zn. 1 To 160/04, 3. mája 2005 sp. zn. 5 To 209/05 a zo 16. januára 2007 sp. zn. 5 To 326/06 zrušil a okresnému súdu uložil, aby o veci znovu konal a rozhodol. Aj z tohto dôvodu mohol opodstatnene krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 5 To 193/07 z 18. septembra 2007 konštatovať, že okresný súd zákonom predpísaným spôsobom vykonal dostupné dôkazy potrebné pre poznanie skutkových okolností nevyhnutných pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie o obžalobe, ktorá bola na obžalovaných podaná, vrátane preverenia ich obhajobných tvrdení.

Napriek argumentácii sťažovateľov o zistení svedka J. F. až po vyhlásení rozsudku súdom prvého stupňa a z tohto dôvodu navrhovaného na výsluch až v odvolacom konaní sa krajský súd dostatočne vysporiadal s touto skutočnosťou, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia vychádzal z výpovede tohto sťažovateľmi označeného svedka vykonanej v rámci jeho výsluchu vyšetrovateľom v prípravnom konaní 21. októbra 2002.

S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatoval, že ním zistené skutočnosti nesignalizujú, že by namietaný postup krajského súdu bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie označeného práva sťažovateľov.

Pokiaľ ide o námietky, ktoré sťažovatelia opísali v sťažnosti ako kľúčové, a síce porušenie práva na spravodlivé súdne konanie postupom krajského súdu, ústavný súd

vzhľadom na uvedené konštatovanie pripomína, že podľa konštantnej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na to, že obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02).

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľov odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľov už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008